โครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

Structures and Types of Syllables of Words in the Dictionaries of New Words Edited by Thai Royal Institute

เหมย หาน [1] ซัลมาณ ดาราฉาย [2]

Mei Han [1] Salman Darachai [2]

[1]นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่
คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

[1] Graduate student in master of arts, Program in Thai language to modern communication, Faculty of liberal arts, Kasem Bundit University.

[2]สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

[2]Department of Thai language to modern communication, Faculty of liberal arts, Kasem Bundit University.

E-mail: salman.dar@kbu.ac.th; โทรศัพท์มือถือ : 081-4535697

Received: 02 August 2020
Revised: 12 March 2021
Accepted: . 2 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,634 คำ ที่สุ่มแบบมีระบบจากพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานทั้งหมด 2 เล่ม และวิเคราะห์ด้วยแนวคิดเรื่อง “โครงสร้างและประเภทของพยางค์” “ประเภทและจุดที่เกิดเสียงพยัญชนะ” และ “ระบบเสียงในภาษาไทย”

ผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำจัดกลุ่มตามชนิดของคำ ประกอบด้วย คำกริยา คำนาม คำวิเศษณ์ ถ้อยคำ คำอุทาน คำลักษณะนาม คำสรรพนาม คำสันธาน คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำวิเศษณ์ และคำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์ โดยโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำที่ปรากฏใช้มากที่สุด ได้แก่ คำกริยาในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 27.59 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 21.11 รองลงมาคือ คำนามในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 20.34 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (20.20) และคำวิเศษณ์ในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 34.78 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น”

ร้อยละ 18.48 ตามลำดับ นอกจากนี้ยัง พบว่า เสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ เสียงกัก ร้อยละ 41.00 รองลงมาคือเสียงนาสิก ร้อยละ 39.15 และเสียงเปิด ร้อยละ 19.57 ตามลำดับ

คำสำคัญ: โครงสร้างพยางค์ / ประเภทของพยางค์ / คำใหม่

Abstract

This research aimed to study the structures and types of syllables of words in dictionaries of New Words edited by the Royal Institute. The sample was a total of 1,634 random words selected systematically from two dictionaries of it. The data were analyzed using the concepts of “Structures and Types of Syllables”, “Types and Place of Articulation of Consonants” and “The Sound System of Thai Language”.

The findings revealed that the structures and types of syllables of words classified by the word types, consisting of verbs, nouns, adverbs, Idioms, interjections, measure words, pronouns, conjunctions, words that can be both verbs and nouns, words that can be both nouns and adverbs, and words that can be both verbs and adverbs. The structures and types of syllables of words which appeared most commonly were verbs in syllable structure of "closed syllable + closed syllable" (27.59%) and "non-checked syllable + non-checked syllable" (21.11%); followed by nouns in syllable structure of "closed syllable + closed syllable" (20.34%) and "non-checked syllable + non-checked syllable" (20.20%); while adverbs in syllable structures of "closed syllable + closed syllable" (34.78%) and "non-checked syllable + non-checked syllable" (18.48%). Moreover, it was discovered that the most apparent syllable codas of words in the dictionaries of New Words edited by the Royal Institute were plosive sounds (41.00%), nasal sounds (39.15%), and open sounds (19.57%) respectively.

Keywords: Syllable Structures/ Syllable Types/ New Words

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มนุษย์คิดขึ้นเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน การดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุกสังคมและวัฒนธรรมล้วนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น แสดงข้อเท็จจริง แสดงอารมณ์ความรู้สึก และแสดงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ในสังคมมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากพัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกอปรกับความเจริญก้าวหน้าในระดับมหภาคของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นเหตุให้สมาชิกในสังคมจำเป็นต้องสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษา ตามที่นายกราชบัณฑิตยสถานกล่าวไว้ในคำนำของพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2 มีความตอนหนึ่ง ดังนี้

“ภาษาเป็นสิ่งที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน โดยปรกติ ภาษาย่อมมีการผันแปรและเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับสังคมของคนในชาติ ภาษาไทยก็ผันแปรไปตามความเป็นไปของสังคมไทยด้วย ภาษาไทยมีคำใหม่ สำนวนใหม่ วลีใหม่ เกิดขึ้นทุกวัน” (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 1) ข้อความดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาไทยสร้างคำ สำนวน และวลีใหม่เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในปัจจุบัน คำที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คำว่า “รากหญ้า” ซึ่งหมายถึง ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งมักมีฐานะยากจนและด้อยโอกาสทางสังคม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 289) คำว่า “งานเข้า” ที่มีความหมายว่า มีคนจ้างทำงานมาก มีเรื่องเดือดร้อน ปัญหา ความยุ่งยากที่ต้องแก้ไข (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 67) และคำว่า “หญิงมั่น” คือ ผู้หญิงที่มีท่าทางทะมัดทะแมง มีความสามารถ และมีความมั่นใจในตัวเองสูง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 37) การสร้างคำใหม่ในภาษาไทยเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงจากเดิมในแง่ของจำนวนคำที่เพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่าทุกภาษาต้องปรับเปลี่ยนอยู่เสมอเพื่อให้รองรับพัฒนาการทางเทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น คำใหม่ในภาษาจึงมีเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ส่วนคำที่ไม่มีผู้ใช้ก็จะสูญหายไป (ชลธิชา บำรุงรักษ์ และนันทนา รณเกียรติ. 2559, หน้า 3)

เมื่อพิจารณาโครงสร้างภาษาระดับคำ พบว่า คำมีส่วนประกอบสำคัญที่เรียกว่า พยางค์ ซึ่งหมายถึง ส่วนของคำที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ เช่น กะ มี 1 พยางค์ กระเป๋า มี 2 พยางค์ พยากรณ์ มี 3 พยางค์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556, หน้า 805) โครงสร้างพื้นฐานของพยางค์ประกอบด้วยพยัญชนะต้นพยางค์ (onset) ตามด้วยส่วนหลักของพยางค์ (rhyme, rime) ที่ประกอบด้วยแกนพยางค์ (nucleus) คือสระ ตามด้วยพยัญชนะท้ายพยางค์ (coda) ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดในโครงสร้างพยางค์ ได้แก่ สระ เพราะเป็นส่วนที่ต้องปรากฏเสมอ ส่วนพยัญชนะต้นพยางค์และพยัญชนะท้ายพยางค์อาจปรากฏหรือไม่ก็ได้ (Yule. 2 0 1 7, p. 4 7) นักภาษาศาสตร์จำแนกโครงสร้างพยางค์ตามการปรากฏของพยัญชนะท้ายพยางค์ได้ 2 ลักษณะ คือ พยางค์เปิด (open syllable) และพยางค์ปิด (closed syllable) พยางค์เปิดคือพยางค์ที่ไม่มีพยัญชนะท้าย ส่วนพยางค์ปิดคือพยางค์ที่มีพยัญชนะท้าย ไม่ว่าจะเป็นพยัญชนะใดก็ตาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2560, หน้า 424) นอกจากนี้ พยางค์อาจจำแนกได้เป็นประเภทย่อยตามประเภท

ของเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ได้ 2 ลักษณะ คือ พยางค์กัก (checked syllable) และพยางค์ไม่กัก (non-checked syllable; smooth syllable) พยางค์กัก หรือที่ในหลักภาษาไทยเรียกว่า พยางค์ตาย (dead syllable) คือ พยางค์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะประเภทเสียงหยุด ส่วนพยางค์ไม่กัก หรือที่ในหลักภาษาไทยเรียกว่า พยางค์เป็น (live syllable) คือ พยางค์ที่ลงท้ายด้วยเสียงอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เสียงหยุด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2560, หน้า 424)

คำใหม่ในภาษาไทยที่เก็บรวบรวมไว้ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557) แสดงให้เห็นโครงสร้างและประเภทของพยางค์ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ก) ไอดู /ʔaj duː/

(ข) บังเกิดเกล้า /baŋ kʊː t klaˆːw/

(ค) หน้ามือเป็นหลังมือ /naˆː mɯː pen laˇŋ mɯː/

ตัวอย่าง (ก) แสดงให้เห็นคำสองพยางค์ คำว่า “ไอดู” /ʔaj duː/ ซึ่งมีพยางค์แรกลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ ส่วนพยางค์ที่สองไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ด้วยเหตุนี้ โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ไอดู” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง ทำ (ใช้คู่กับไอเดีย) ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง การกระทำ (ใช้คู่กับไอเดีย) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 391)

ตัวอย่าง (ข) แสดงให้เห็นคำสามพยางค์ คำว่า “บังเกิดเกล้า” /baŋ kʊː t klaˆːw/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ส่วนพยางค์ที่สองมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ฐานปุ่มเหงือก สิถิล เสียงไม่ก้อง /t/ และพยางค์ที่สามลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานริมฝีปากทั้งสอง เสียงก้อง /w/ ดังนั้น คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” คำว่า “บังเกิดเกล้า” ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง คำใช้เรียกสามี ภรรยา หรือลูก เป็นต้น ในความประชดว่า เป็นผู้มีอำนาจให้ทำตามที่ต้องการได้ ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ซึ่งให้กำเนิดและเป็นสายเลือดเดียวกัน (ใช้กับพ่อแม่) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 194)

ตัวอย่าง (ค) แสดงให้เห็นคำห้าพยางค์ คำว่า “หน้ามือเป็นหลังมือ” /naˆː mɯː pen laˇŋ mɯː/ ทั้งพยางค์แรกและพยางค์ที่สองของคำนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย แต่พยางค์ที่สามลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /n/ และพยางค์ที่สี่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ส่วนพยางค์ที่ห้าไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ฉะนั้น คำนี้จึงมีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์เปิด+พยางค์เปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” และมีประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ความหมายของคำว่า “หน้ามือเป็น

หลังมือ” หมายถึง ถ้อยคำเปรียบเทียบเพื่อแสดงว่าต่างกับสภาพเดิมไปเป็นตรงกันข้ามอย่างเห็นได้ชัด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 118)

จากรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของคำใหม่และส่วนประกอบของคำที่เรียกว่าพยางค์ดังกล่าวในตอนต้น อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำใหม่จะมีประโยชน์โดยตรงต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปพิจารณาประยุกต์กับงานต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอนภาษาไทย การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ฯลฯ อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำปรากฏว่า การศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวมีจำนวนไม่มากนัก อาทิ การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทย” (นันทนา รณเกียรติ, 2555, หน้า 1-19) การศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำศัพท์ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (เปรมฤดี เซ่งยี่, 2557) การศึกษาเรื่อง “คำศัพท์ใหม่ในภาษาลาว” (รัตนา จันทร์เทาว์, 2557) และการศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบคำยืมภาษาอังกฤษแบบตัด-เพิ่มเสียงพยางค์ในภาษาไทยและภาษาจีน” (รัชตพล ชัยเกียรติธรรม, 2559, หน้า 73-82)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยมีคำถามในการวิจัยว่า โครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำมีลักษณะอย่างไร และมีความถี่ในการปรากฏมากน้อยเพียงใด เนื่องจากผลการวิจัยสามารถช่วยให้ประยุกต์กับการเรียนการสอนภาษาไทย การศึกษาเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย นอกจากนี้แล้ว ผลการวิจัยยังสามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบเสียงภาษาไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำใหม่ ซึ่งในปัจจุบันยังมีการศึกษาค้นคว้าเรื่องดังกล่าวจำนวนไม่มากนัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
2. เพื่อศึกษาประเภทของพยางค์ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาคำใหม่ในภาษาไทยร่วมสมัยจากพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557) และพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 3 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) โดยศึกษาเฉพาะคำที่มีคุณสมบัติ 4 ประการ ดังนี้

1. คำที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมไทยเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลง เกิดสิ่งใหม่ ๆ และมีปรากฏการณ์ใหม่เกิดขึ้น

2. คำและสำนวนที่เก็บไว้แล้วในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 แต่มีความหมายขยายหรือเปลี่ยนแปลงไป

3. คำสแลง สำนวน วลี ที่มีความหมายเฉพาะ ได้แก่ คำหรือสำนวนที่มีความหมายใหม่ คำวัยรุ่น และคำภาษาปากซึ่งมีที่มาจากที่ต่าง ๆ ตลอดจนคำที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ

4. คำเก็บตกจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (คำกลุ่มนี้มีเฉพาะในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2)

หลังจากนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยการเก็บรวบรวมคำในพจนานุกรมคำใหม่ทั้งสองเล่มแบบคำเว้นคำ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) (ปาริชาต สถาปิตานนท์, 2557, หน้า 152-153)

2. ศึกษาโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำใหม่ โดยใช้วิธีการถอดเสียงตามหน่วยเสียง (phonemic transcription)

3. ศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำใหม่ โดยจำแนกเป็นพยางค์เปิด (open syllable) และพยางค์ปิด (closed syllable) และศึกษาประเภทของพยางค์ของคำใหม่ โดยจำแนกเป็นพยางค์ตาย (dead syllable) และพยางค์เป็น (live syllable)

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 เก็บรวบรวมคำศัพท์ทั้งหมดในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557) และพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 3 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) หลังจากนั้น คัดเลือกคำที่เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบคำเว้นคำ และจำแนกคำตามชนิดของคำเป็น 11 ชนิด ได้แก่ คำกริยา คำนาม คำวิเศษณ์ ถ้อยคำ คำอุทาน คำลักษณะนาม คำสรรพนาม คำสันธาน คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำวิเศษณ์ และคำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แนวคิดทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ แนวคิดเรื่อง “โครงสร้างและประเภทของพยางค์” ของยูล (Yule, 2017, p. 47) แนวคิดเรื่อง “ประเภทและจุดที่เกิดเสียงพยัญชนะ” ของพิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547, หน้า 33-48) และแนวคิดเรื่อง “ระบบเสียงในภาษาไทย” ของพรทิพา ทองสว่าง (2559, หน้า 73-77)

ตอนที่ 3 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยสรุปผลที่ได้มาจากขั้นต้อนที่ 2 ตามจำนวนพยางค์ของโครงสร้างและประเภทของคำ หลังจากนั้น อภิปรายผลเพื่อแสดงให้เห็นผลวิจัยมีความ

เหมือนและความต่าง รวมถึงเกี่ยวข้องกับงานวิจัยอย่างไร นอกจากนี้ งานวิจัยครั้งนี้มีจุดเด่นและพบข้อค้นพบใหม่จากการวิจัยในประเด็นใดบ้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จากพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random sampling) (ปาริชาต สถาปิตานนท์, 2557, หน้า 156) ทั้งนี้ พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตสถานที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในปัจจุบันประกอบด้วย พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557) และ พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 3 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ผู้วิจัยรวบรวมคำจากพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานทั้ง 2 เล่มได้จำนวน 3,267 คำ

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) (ปาริชาต สถาปิตานนท์, 2557, หน้า 152-153) กล่าวคือ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยการเก็บรวบรวมคำในพจนานุกรมคำใหม่ทั้งสองเล่มแบบคำเว้นคำ โดยเลือกคำที่เป็นเลขคี่ตั้งแต่คำที่หนึ่งเป็นต้นไป ซึ่งได้จำนวนคำในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 1,634 คำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อ 1 ในเรื่องโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำ โดยมีแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานของการวิจัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของยูล (Yule, 2017, p. 47) แนวคิดเรื่องประเภทและจุดที่เกิดเสียงพยัญชนะของพิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547, หน้า 33-48) และแนวคิดเรื่องระบบเสียงในภาษาไทยของพรทิพา ทองสว่าง (2559, หน้า 73-77) ในการนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงสร้างพยางค์โดยจำแนกเป็นพยางค์เปิด (open syllable) และพยางค์ปิด (closed syllable) ส่วนการวิเคราะห์ประเภทของพยางค์ ผู้วิจัยจะจำแนกเป็นพยางค์ตาย (dead syllable) และพยางค์เป็น (live syllable)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปรากฏว่าโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำจัดกลุ่มตามชนิดของคำเรียงตามลำดับความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ประกอบด้วย 1) คำที่มีหน้าที่เดียว ได้แก่ คำกริยา ร้อยละ 47.25 คำนาม ร้อยละ 42.72 คำวิเศษณ์ ร้อยละ 5.63 ถ้อยคำ ร้อยละ 0.43 คำอุทาน ร้อยละ 0.12 คำลักษณนาม ร้อยละ 0.12 คำสรรพ

นาม ร้อยละ 0.06 คำสันธาน ร้อยละ 0.06 และ 2) คำที่มีหลายหน้าที่ ได้แก่ คำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนาม ร้อยละ 2.20 คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำวิเศษณ์ ร้อยละ 0.73 คำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์ ร้อยละ 0.67 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำกริยา

คำกริยาที่ปรากฏมากที่สุดคือ คำกริยา 2 พยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 27.59 และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 21.11 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) ช้างเช้ง /ʧʰoˊŋ ʧʰeˊŋ/

(2) เดนตาย /deːn taːj/

ตัวอย่างที่ (1) แสดงให้เห็นคำว่า “ช้างเช้ง” /ʧʰoˊŋ ʧʰeˊŋ/ ทั้งพยางค์แรกและพยางค์ที่สองของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ช้างเช้ง” หมายถึง ทำเสียงเอะอะจนฟังไม่ได้ศัพท์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 95)

ตัวอย่างที่ (2) แสดงให้เห็นคำว่า “เดนตาย” /deːn taːj/ ซึ่งพยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /n/ และพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ส่วนประเภทของพยางค์เป็นแบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “เดนตาย” หมายความว่า รอดตายมาได้ทั้ง ๆ ที่น่าจะตาย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554, หน้า 137)

2. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำนาม

คำนามที่มีความถี่ในการปรากฏมากที่สุดคือคำนาม 2 พยางค์ ร้อยละ 37.97 โครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” (ร้อยละ 20.34) และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (20.20) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(3) ของตาย /kʰɔ̌ːŋ taːj/

(4) คลองด่วน /kʰlɔːŋ duˋan/

ตัวอย่างที่ (3) แสดงให้เห็นคำว่า “ของตาย” /kʰɔ̌ːŋ taːj/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ และพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์เป็นแบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ของตาย” หมายถึง สิ่งที่ได้แน่นอน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554, หน้า 34)

ตัวอย่างที่ (4) แสดงให้เห็นคำว่า “คลองด่วน” /kʰlɔ:ŋ du`an/ ซึ่งมีพยางค์แรกลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ส่วนพยางค์ที่สองมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /n/ ฉะนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “คลองด่วน” หมายถึง ทางระบายน้ำสายตรงที่ระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554, หน้า 48)

3. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ที่ปรากฏใช้มากที่สุดในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้แก่ คำวิเศษณ์ 2 พยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 34.78 และประเภทแบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ18.48 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(5) เจ๋ง ๆ /ʨeˇŋ ʨeˇŋ/

(6) กระฉอก /kra`ʔ ʨʰɔ̀:k/

ตัวอย่างที่ (5) แสดงให้เห็นคำว่า “เจ๋ง ๆ” /ʨeˇŋ ʨeˇŋ/ ทั้งพยางค์แรกและพยางค์ที่สองของคำนี้มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ คำนี้จึงมีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ความหมายของคำว่า “เจ๋ง ๆ” คือ ชัดแจ้ง ตรงไปตรงมา จะจะ ต่อหน้า (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 83)

ตัวอย่างที่ (6) แสดงให้เห็นคำว่า “กระฉอก” /kra`ʔ ʨʰɔ̀:k/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง /ʔ/ ส่วนพยางค์ที่สองมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ตามแนวคิดของของพรทิพา ทองสว่าง (2559, หน้า 73-77) และประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์ตาย+พยางค์ตาย” คำว่า “กระฉอก” หมายความว่า ที่แสดงออกมามากกว่าปรกติ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554, หน้า 2)

4. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของถ้อยคำ

ถ้อยคำที่ปรากฏใช้มากที่สุด ได้แก่ ถ้อยคำ 3 พยางค์ ซึ่งมีความถี่ในการปรากฏเช่นกับถ้อยคำ 6 พยางค์ โดยถ้อยคำ 3 พยางค์มีโครงสร้างแบบปารกฏในกลุ่มตัวอย่างแบบละครั้งเดียว เช่น “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 14.29 และถ้อยคำ 6 พยางค์มีโครงสร้างพยางค์แบบที่พบมากที่สุดคือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” ร้อยละ 28.57 ส่วนประเภทของพยางค์ของถ้อยคำจำแนกตามจำนวนพยางค์ได้ 5 แบบ โดยแต่ละแบบปรากฏเพียง 1 ครั้ง เช่น แบบ 3 พยางค์ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” ร้อยละ 14.29 และ แบบ 6 พยางค์ “พยางค์ตาย+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(7) นายแน่มาก /na:j nɛ : maˆ:k/

(8) เจ๊กลากไป ไทยลากมา /ʨe˴k laˆ:k paj tʰaj laˆ:k ma:/

ตัวอย่างที่ (7) แสดงให้เห็นถ้อยคำว่า “นายแน่มาก” /na:j nɛ : maˆ:k/ ซึ่งมีพยางค์แรกลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ แต่พยางค์ที่สองไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ส่วนพยางค์ที่สามลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกักฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ จึงกล่าวได้ว่าโครงสร้างพยางค์ของถ้อยคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์ของถ้อยคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” ถ้อยคำว่า “นายแน่มาก” หมายถึงคำพูดชมว่ากล้าทำสิ่งที่คนอื่นไม่กล้าทำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 184)

ตัวอย่างที่ (8) แสดงให้เห็นถ้อยคำว่า “เจ๊กลากไป ไทยลากมา” /ʨe˴:k laˆ:k paj tʰaj laˆ:k ma:/ พยางค์แรกและพยางค์ที่สองของถ้อยคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกักฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ ส่วนพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง/j/ พยางค์ที่ห้าลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะเหมือนพยางค์แรก และพยางค์ที่หกไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ฉะนั้น ถ้อยคำนี้จึงมีโครงสร้างพยางค์แบบ“พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์เปิด”ส่วนประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์ตาย+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” ถ้อยคำว่า “เจ๊กลากไป ไทยลากมา” หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวถึงผู้หญิงซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้ชายคนนั้นทีคนนี้ที (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554, หน้า 38)

5. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำอุทาน

คำอุทานในกลุ่มตัวอย่างข้อมูลพบเพียง 2 คำ ได้แก่ คำอุทาน 2 พยางค์และคำอุทาน 4 พยางค์อย่างละ 1 คำ ในโครงสร้างแบบ “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” ร้อยละ 50.00 และ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 50.00 และประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 50.00 และ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” ร้อยละ 50.00 ดังต่อไปนี้

(9) ฮัลโหล /hal loˇ:/

(10) อุ๊ยตายว้ายกรี๊ด /ʔu˴j ta:j wa˴:j kri˴:t/

ตัวอย่างที่ (9) แสดงให้เห็นคำว่า “ฮัลโหล” /hal loˇ:/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงข้างลิ้น ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /l/ แต่พยางค์ที่สองไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ดังนั้น คำนี้จึงมีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” ส่วนประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ความหมายของคำว่า “ฮัลโหล” คือ คำอุทานที่ใช้กล่าวแสดงการทักทาย โดยเฉพาะในการรับโทรศัพท์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 393)

ตัวอย่างที่ (10) แสดงให้เห็นคำว่า “อุ๊ยตายว้ายกรี๊ด” /ʔu˴j ta:j wa˴:j kri˴:t/ คำนี้มีพยางค์แรก พยางค์ที่สอง และพยางค์ที่สามลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/

เหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สี่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ฐานปุ่มเหงือก สิถิล เสียงไม่ก้อง /t/ ดังนั้น คำนี้จึงมีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” คำว่า “อุ๊ยตายว้ายกรี๊ด” หมายถึง คำแสดงความตกใจแบบเกินพอดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 129)

6. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำลักษณนาม

คำลักษณนามในกลุ่มตัวอย่างข้อมูลปรากฏเพียง 2 คำ ได้แก่คำลักษณนาม 1 พยางค์ และคำลักษณนาม 2 พยางค์ ซึ่งมีโครงสร้างแบบ “พยางค์ปิด” (ร้อยละ 50) และ “พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” (ร้อยละ 50.00) ตามลำดับ ส่วนประเภทของพยางค์เป็นแบบ “พยางค์ตาย” (ร้อยละ 50.00) และ “พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” (ร้อยละ 50.00) ดังต่อไปนี้

(11) ดอก /dɔ̀:k/

(12) ชีวิต /ʨʰi: wi´t/

ตัวอย่างที่ (11) แสดงให้เห็นคำว่า “ดอก” /dɔ̀:k/ ซึ่งลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้คือ “พยางค์ปิด” และ ประเภทของพยางค์ของคำนี้คือ “พยางค์ตาย” ความหมายของคำว่า “ดอก” หมายถึง ลักษณนามใช้เรียกการถูกหมัด เข่า ศอก เท้า แต่ละครั้งของนักมวย หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ ลักษณนามใช้เรียกการถูกว่าหรือตำหนิหลาย ๆ เรื่อง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 127)

ตัวอย่างที่ (12) แสดงให้เห็นคำว่า “ชีวิต” /ʨʰi: wi´t/ พยางค์แรกของคำนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย แต่พยางค์ที่สองมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ฐานปุ่มเหงือก สิถิล เสียงไม่ก้อง /t/ ฉะนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้คือ “พยางค์เปิด+พยางค์ปิด” ส่วนประเภทของพยางค์คือ “พยางค์เป็น+พยางค์ตาย” คำว่า “ชีวิต” คือ ลักษณนามของคนหรือสัตว์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 103)

7. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำสรรพนาม

คำสรรพนามในกลุ่มตัวอย่างในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปรากฏเพียงคำเดียว ซึ่งเป็นคำ 2 พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ “พยางค์เปิด+พยางค์ปิด” (ร้อยละ 100.00) และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (ร้อยละ 100.00) ดังต่อไปนี้

(13) ตัวเอง /tua ʔe:ŋ/

ตัวอย่างที่ (13) แสดงให้เห็นคำว่า “ตัวเอง” /tua ʔe:ŋ/ พยางค์แรกของคำนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย แต่พยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เปิด+พยางค์ปิด” ส่วนประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ตัวเอง” หมายถึง คำใช้แทนผู้พูด (นิยมใช้ในกลุ่มวัยรุ่น) หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ คำใช้แทนผู้ที่พูดด้วย (นิยมใช้ในกลุ่มวัยรุ่น) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 146)

8. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำสันธาน

คำสันธานในกลุ่มตัวอย่างข้อมูลปรากฏปรากฏเพียงคำเดียว ซึ่งเป็นคำที่ประกอบด้วย 3 พยางค์ ในโครงสร้างแบบ “พยางค์เปิด+พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” (ร้อยละ 100.00) และมีประเภทของพยางค์คือ “พยางค์เป็น+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” (ร้อยละ 100.00) ดังต่อไปนี้

(14) ถ้าหากว่า /tʰaˆ: ha`:k waˆ:/

ตัวอย่างที่ (14) แสดงให้เห็นคำว่า “ถ้าหากว่า” /tʰaˆ: ha`:k waˆ:/ พยางค์แรกของคำนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย แต่พยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ ส่วนพยางค์ที่สามไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ดังนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เปิด+พยางค์ปิด+พยางค์เปิด” และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” คำว่า “ถ้าหากว่า” หมายถึง คำเชื่อมแสดงการสมมุติหรือแสดงเงื่อนไข (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 163)

9. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนาม

คำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนามในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานที่ปรากฏมากที่สุดคือ คำ 2 พยางค์ในโครงสร้างพยางค์แบบ ส่วนโครงสร้างแบบที่ปรากฏมากที่สุด คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” (ร้อยละ 22.22) และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (33.33) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(15) ไฟเหลือง /faj lɯ aŋ/

(16) ปากมอม /pa`:k mɔm/

ตัวอย่างที่ (15) แสดงให้เห็นคำว่า “ไฟเหลือง” /faj lɯ aŋ/ พยางค์แรกของคำนี้มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ และพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ฉะนั้น โครงสร้างพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ส่วนประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ไฟเหลือง” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง โอนอ่อนผ่อนตาม ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง สัญญาณไฟจราจรสีเหลืองตามทางแยกเป็นเครื่องหมายให้เตรียมหยุดรถ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 253)

ตัวอย่างที่ (16) แสดงให้เห็นคำว่า “ปากมอม” /pa`:k mɔm/ คำนี้มีพยางค์แรกลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ฐานเพดานอ่อน สิถิล เสียงไม่ก้อง /k/ และพยางค์ที่สองมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก ฐานริมฝีปากทั้งสอง เสียงก้อง /m/ กล่าวได้ว่า คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” คำว่า “ปากมอม” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง ชอบพูดจาว่าร้ายคนอื่น พูดเรื่องที่ไม่ควรพูด พูดไม่สร้างสรรค์ ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง ลักษณะของสุนัขที่ขนบริเวณปากมีสีคล้ำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 72)

10. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำวิเศษณ์

คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำวิเศษณ์ที่ปรากฏมากที่สุดคือ คำ 2 พยางค์ ที่มีโครงสร้างแบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” (ร้อยละ 41.67) และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (50.00) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(17) กระดาน /kra˪ʔ da:n/

(18) ซูเปอร์ /su: pɤ :/

ตัวอย่างที่ (17) แสดงให้เห็นคำว่า “กระดาน” /kra˪ʔ da:n/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง /ʔ/ และพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /n/ ดังนั้น คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ตามแนวคิดของของพรทิพา ทองสว่าง (2559, หน้า 73-77) และประเภทของพยางค์ของคำนี้ คือ “พยางค์ตาย+พยางค์เป็น” คำว่า “กระดาน” ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง ไม้ซุงที่เลื่อยออกเป็นแผ่น ๆ ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า บาง ผอม ไม่มีเนื้อ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 5-6)

ตัวอย่างที่ (18) แสดงให้เห็นคำว่า “ซูเปอร์” /su: pɤ :/ ทั้งพยางค์แรกและพยางค์ที่สองของคำนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ฉะนั้น คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์เปิด+พยางค์เปิด” และมีประเภทของพยางค์ คือ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “ซูเปอร์” ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง ซูเปอร์มาร์เก็ต ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ยอดเยี่ยม เป็นเลิศ สุดขีด มาก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 116)

11. โครงสร้างพยางค์และประเภทของพยางค์ของคำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์

คำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์ที่ ปรากฏมากที่สุดคือ ได้แก่ คำ 2 พยางค์ ที่มีโครงสร้างแบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” (ร้อยละ 45.45) และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (36.36) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(19) หลังไมค์ /la˯ŋ maj/

(20) วิ้ง ๆ /wíŋ wíŋ/

ตัวอย่างที่ (19) แสดงให้เห็นคำว่า “หลังไมค์” /la˯ŋ maj/ พยางค์แรกของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ส่วนพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ ดังนั้น คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และมีประเภทของพยางค์แบบ พยางค์เป็น+พยางค์เป็น คำว่า “หลังไมค์” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง สื่อสารกับผู้จัดรายการวิทยุหรือเจ้าหน้าที่ประจำรายการโดยไม่ได้พูดออกอากาศ หรือพูดคุยหรือถามคำถามนอกช่วงเวลาที่สื่อสารกับสาธารณชน ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง นอกช่วงเวลาที่สื่อสารกับสาธารณชน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2557, หน้า 352)

ตัวอย่างที่ (20) แสดงให้เห็นคำว่า “วิ้ง ๆ” /wíŋ wíŋ/ พยางค์ทั้งสองพยางค์ของคำนี้ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ดังนั้น คำนี้มีโครงสร้างพยางค์แบบ “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” และมีประเภทของพยางค์แบบ “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” คำว่า “วิ้ง ๆ” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง ทำให้รู้สึกหวิวใจเพราะถูกตาต้องใจ ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ที่ฉายแววเจ้าชู้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 313-314)

สรุปผลวิจัย

โครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำที่พบมากที่สุดในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยจัดกลุ่มตามชนิดของคำ ได้แก่ คำกริยาในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 27.59 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 21.11 คำนามในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 20.34 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” (20.20) และคำวิเศษณ์ในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 34.78 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 18.48 ส่วนคำชนิดอื่น ๆ พบเพียงส่วนน้อย เช่น คำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนามในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 22.22 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 33.33 และกริยาและคำวิเศษณ์ในโครงสร้าง “พยางค์ปิด+พยางค์ปิด” ร้อยละ 45.45 และประเภท “พยางค์เป็น+พยางค์เป็น” ร้อยละ 54.55

โครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ คำ 2 พยางค์ ร้อยละ 40.39 รองลงมาคือคำพยางค์ 3 พยางค์ (22.09) ตัวอย่างคำ 2 พยางค์ ที่ปรากฏใช้ เช่น คำว่า “เป็นมวย” “กอดรัด” “ฉิวเฉียด” สำหรับตัวอย่างคำ 3 พยางค์ เช่น คำว่า “เต็มสองตา” “กดชัตเตอร์” “สตรีเหล็ก”

พยางค์ส่วนใหญ่ของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นพยางค์ปิด (พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย) ร้อยละ 74.58 เช่น พยางค์ที่ขีดเส้นใต้ในคำว่า “หมู<u>ตอน</u>” “ฆ่า<u>ล้างโคตร</u>” “<u>ช็อก</u>ซีเนม่า” โดยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏใช้มากที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ เสียงกัก (ร้อยละ 41.00) และเสียงนาสิก ร้อยละ 39.15 ตามลำดับ เสียงพยัญชนะท้ายทั้ง 2 ประเภทนี้ เป็นเสียงที่มีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิทสอดคล้องกัน โดยอวัยวะที่เคลื่อนที่ได้ (กรณ์) จรดกับจุดที่เกิดเสียง (ฐาน) จุดใดจุดหนึ่งอย่างสนิทแน่น เมื่อคลายการปิดกั้นที่จุดนั้น ลมจากปอดก็จะพุ่งออกมาอย่างแรง

ผลการศึกษาได้ข้อสรุปเพิ่มเติมดังนี้ ประเภทของเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ เสียงกัก ร้อยละ 41.00 รองลงมา คือ เสียงนาสิก ร้อยละ 39.15 และเสียงเปิด ร้อยละ 19.57 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ เสียงนาสิก ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /n/ ร้อยละ 17.40 รองลงมา คือ เสียงนาสิก ฐานเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ร้อยละ 13.89 และเสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง เสียงก้อง /j/ ร้อยละ 12.91 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

คำที่มีพยางค์ 2-3 พยางค์ มีจำนวนรวมกันถึงร้อยละ 62.48 ข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นว่าการสร้างคำใหม่ในภาษาไทยมักเป็นคำที่ประกอบด้วยพยางค์จำนวน 2-3 พยางค์ ซึ่งน่าจะเหมาะกับการสื่อสารในสังคมไทยในปัจจุบันที่เน้นความสะดวกรวดเร็วของการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศ ดังนั้น การสร้างคำใหม่ที่มีจำนวนพยางค์น้อยหรือมากกว่านี้ ผู้ใช้ภาษาไทยอาจพิจารณาว่าเป็นคำที่สั้นหรือยาวเกินไป ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนันทนา รณเกียรติ (2555ข, หน้า 1-19) พบว่า ในปัจจุบันแนวโน้มการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทยมีมากกว่าในอดีต เพราะต้องการให้มีความหมายที่ดีและมีความหมายตามที่ต้องการ การศึกษาอีกเรื่องหนึ่งของนันทนา รณเกียรติ (2555ก, หน้า 60-80) ก็แสดงผลที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ลักษณะชื่อของคนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่สัมพันธ์กับการมีชื่อจำนวน 1-2 พยางค์ เช่น “ตรอง” “ต่อฉัตร” ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของสุภัทรา โยธินศิริกุล (2563, หน้า 55-74) พบว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตชุมชนเยาวราชนิยมตั้งชื่อร้านค้าทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนด้วยชื่อที่มี จำนวน 3 พยางค์ มากที่สุด

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพยางค์เปิดและพยางค์ปิดเป็นไปตามแนวคิดเรื่องประเภทของเสียงพยัญชนะ (พิณทิพย์ ทวยเจริญ 2547, หน้า 33-34) กล่าวได้ว่า ผู้ใช้ภาษาไทยในปัจจุบันนิยมสร้างคำใหม่ที่ประกอบด้วยพยางค์ปิดซึ่งมีเสียงพยัญชนะท้ายประเภทเสียงกักและเสียงนาสิก ผลการวิจัยในประเด็นนี้ตรงกับการศึกษาของนันทนา รณเกียรติ (2555ก, หน้า 60-80) พบว่า ชื่อของคนไทยเพศหญิงมีโครงสร้างพยางค์สุดท้ายเป็นพยางค์ปิดแบบเสียงนาสิก เช่น “ปนทอง” “ปริญญ์” “ธนัญธร” ส่วนชื่อของคนไทยเพศชายมีโครงสร้างพยางค์สุดท้ายเป็นพยางค์ปิด เช่น “พิพัฒน์” “ไตร” “สิทธิ์” หรือเป็นพยางค์ปิดแบบเสียงกัก เช่น “แทนภพ” “กรกฤต” “อัจฉริยะ”

นอกจากนี้ คำใหม่ในภาษาไทยบางคำเป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น คำว่า “ดิสโกเทค” ซึ่งมีพยางค์แรกลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงเสียดแทรก ฐานปุ่มเหงือก เสียงไม่ก้อง /s/ และคำว่า “อีเมล” ซึ่งมีพยางค์ที่สองลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงข้างลิ้น ฐานปุ่มเหงือก เสียงก้อง /l/ ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องระบบเสียงในภาษาไทย (พรทิพา ทองสว่าง. 2559, หน้า 73-77) ที่ระบุว่า เสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทย มี 9 เสียง เท่านั้น ได้แก่ /-p/ /-t/ /-k/ /-m/ /-n/ /-ŋ/ /-w/ /-j/ /-ʔ/ อาจกล่าวได้ว่า การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการถอดเสียงตามหน่วยเสียง (phonemic transcription) ซึ่งเป็นการถอดเสียงเฉพาะหน่วยเสียงโดยไม่ใช้เครื่องหมายเสริมสัทอักษร (ราชบัณฑิตยสถาน. 2560, หน้า 430) รวมทั้งถอดเสียงจากคำที่บรรจุไว้ในพจนานุกรม ซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า ผู้ใช้ภาษาไทยออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ /s/ และ /l/ ในคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ หรือใช้เสียงใดเสียงหนึ่งที่มีอยู่แล้วในระบบเสียงภาษาไทยแทนเสียง /s/ และ /l/ หรือไม่ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ การศึกษาของอนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ (2556, หน้า 15-32) พบว่า ผู้บอกภาษาซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ใน

ชุมชนหลังมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการออกเสียงพยัญชนะท้าย /S/ ในคำยืมภาษาอังกฤษมากที่สุด ในวัจนลีลาการสัมภาษณ์ รองลงมาเป็นกลุ่มคนรุ่นค่อนข้างใหม่ กลุ่มคนรุ่นค่อนข้างเก่า และกลุ่มคนรุ่นเก่า ตามลำดับ ส่วนการออกเสียงพยัญชนะท้าย /l/ ปรากฏว่ายังมีการออกเสียงน้อยมาก โดยพบการออกเสียงนี้ในกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มคนรุ่นค่อนข้างใหม่เท่านั้น จากผลการศึกษาของอนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ (อ้างแล้ว) รวมทั้งผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เสียงพยัญชนะท้าย /S/ และ /l/ มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเสียงภาษาไทยต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการศึกษาระบบเสียงของคำในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ครอบคลุมทั้งเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ เสียงสระ รวมทั้งเสียงวรรณยุกต์

2. ควรมีการศึกษาเสียงพยัญชนะท้าย /S/ และ /l/ ในชีวิตจริงเพื่อพิสูจน์การใช้เสียงพยัญชนะท้าย /S/ และ /l/ มีมากน้อยแค่ไหน และผู้ใช้อยู่ในกลุ่มใดบ้าง

3. ควรมีการศึกษาโครงสร้างและประเภทของพยางค์ของคำใหม่ในภาษาไทย โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาตามวัจนลีลาต่าง ๆ ได้แก่ วัจนลีลาตายตัว วัจนลีลาทางการ วัจนลีลาหารือ วัจนลีลากันเอง และวัจนลีลาสนิทสนม

เอกสารอ้างอิง

ชลธิชา บำรุงรักษ์ และนันทนา รณเกียรติ. (2559). ภาษาคืออะไร ใน ดียู ศรีนราวัฒน์. (บรรณาธิการ). **ภาษาและภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นันทนา รณเกียรติ. (2555ก). การแสดงเพศภาวะด้วยเสียงในชื่อของคนไทย. **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์**, 31(1), 60–80.

นันทนา รณเกียรติ. (2555ข). ทัศนคติการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทย. **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์**, 31(1), 1-19.

เปรมฤดี เซ่งยี่. (2557). **การศึกษาคำศัพท์ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปาริชาต สถาปิตานนท์. (2557). **ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพา ทองสว่าง. (2559). ระบบเสียง ใน ดียู ศรีนราวัฒน์. (บ.ก.). **ภาษาและภาษาศาสตร์.** 67-85. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2547). **ภาพรวมของการศึกษาสัทศาสตร์และภาษาศาสตร์.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม. (2559). การเปรียบเทียบคำยืมภาษาอังกฤษแบบตัด-เพิ่มเสียงพยางค์ในภาษาไทยและภาษาจีน. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 10(1536), 73-82.

พจนานุกรมคำใหม่ 3 ฉบับสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2554). กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตร้าไวโอเร็ต.

พจนานุกรมคำใหม่ 1-2 ฉบับสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2557). กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชั่น.

สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2563). ภาษาป้ายชื่อร้านค้าชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตชุมชนเยาวราช: กรณีศึกษาชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย. **มนุษยศาสตร์สาร**, 21(1), 55-74.

อนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ. (2556). การออกเสียงพยัญชนะท้าย (l) และ (s) ในคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยมาตรฐานของชุมชนหลังมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามวัจนลีลาและอายุของผู้พูด. **วารสารบัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 2(1), 15-32.

George Yule. (2017). **The Study of Language.** Cambridge: Cambridge University Press.